

NOWE HABILITACJE

DR HAB. JAROCHNA DĄBROWSKA-BURKHARDT

Wydział Humanistyczny
Instytut Filologii Germańskiej

16 października 2014 r. Rada Wydziału Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu podjęła uchwałę o nadaniu dr Jarochnie Dąbrowskiej-Burkhardt stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa germańskiego.

Dr hab. Jarochna Dąbrowska-Burkhardt pochodzi z Zielonej Góry. Tutaj ukończyła swoją edukację szkolną egzaminem maturalnym w Liceum Ogólnokształcącym nr III. W roku 1987 rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego na kierunku filologia germańska. W czasie studiów odbyła półroczny staż w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Karla Liebknechta w Poczdamie. Wówczas wyjątkowy moment w historii Europy - lata 1989-1990, zainspirował ją do zajęcia się językiem komunikacji politycznej, a nie do końca świadome gromadzenie materiałów takich jak np. ulotki różnorakich ugrupowań politycznych w jednoczącym się państwie niemieckim, okazało się niecałe dwa lata później „zaczynem” korpusu tekstów analizowanych w pracy magisterskiej.

Na piątym roku studiów Jarochna Dąbrowska, mając indywidualny tok nauczania, podjęła równoległe studia na Uniwersytecie w Konstancji nad Jeziorem Bodeńskim. Jej zainteresowania lingwistyczne zostały tam zauważone i zachęcono ją do podjęcia w pracy magisterskiej problematyki języka politycznego przelomu w Niemczech 1989/90. Tytuł zawodowy magistra germanistyki uzyskała w czerwcu 1992 r. w Zielonej Górze na podstawie rozprawy napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Augustyna Mańczyka *Die Sprache der Wende in Deutschland 1989 [Język przelomu w Niemczech w roku 1989]*.

Jesienią 1992 r. Jarochna Dąbrowska nawiązała kontakt z Instytutem Języka Niemieckiego w Mannheim (Institut für deutsche Sprache) przedstawiając koncepcję pracy doktorskiej na temat lingwistycznej analizy stereotypów i uprzedzeń w stosunkach polsko-niemieckich. Koncepcja dysertacji doktorskiej została oceniona pozytywnie, a obowiązki promotora pracy doktorskiej objął prof. Gerhard Stickel. Pracę pt. *Stereotype und ihr sprachlicher Ausdruck im Polenbild der deutschen Presse. Eine textlinguistische Untersuchung [Stereotypy i ich wyrażanie językowe w obrazie Polski i Polaków prasy niemieckiej. Badanie tekstowolingwistyczne]* przygotowywała od maja 1993 r. - najpierw jako stypendystka KAAD, później DAAD, a od stycznia 1995 r. jako doktorantka Instytutu Języka Niemieckiego w Mannheim.

W 1996 r. ukończoną dysertację oraz egzaminy wchodzące w skład Rigorosum, złożone w lutym i marcu 1997 r., oceniono wynikiem „magna cum laude”.

Rozprawa doktorska została opublikowana w 1999 r. w serii „Studien zur deutschen Sprache. Forschungen des Instituts für deutsche Sprache” (tom 17) w wydawnictwie Gunter Narr z Tybingi. Monografia uzyskała wiele pozytywnych recenzji, zarówno w Polsce jak i w Niemczech.

FOT. Z ARCHIWUM J.D.-B.

Była także kilkadziesiąt razy cytowana, głównie przez autorów niemieckich i polskich. Po egzaminach doktorskich Jarochna Dąbrowska wyjechała do Kansas City (USA), gdzie uczestniczyła w programie intensywnej nauki języka angielskiego na poziomie zaawansowanym w Johnson County Community College (JCCC). We wrześniu 1997 r. wróciła do Zielonej Góry, aby podjąć pracę na stanowisku adiunkta w Zakładzie Lingwistyki Ogólnej i Stosowanej na Uniwersytecie Zielonogórskim (do 2001 r. Wyższa Szkoła Pedagogiczna).

W Zielonej Górze, zainspirowana przez swego ojca, historyka wykładającego w tym samym ośrodku akademickim, zainteresowała się „językową przeszłością” Zielonej Góry i jej okolic. Rozważania nad dziejami języka niemieckiego, ale także nad jego związkami z językiem polskim, stały się źródłem jej fascynacji badawczych. Analiza tekstów historycznych dawała szansę zrozumienia minionego świata oraz poznania sposobu myślenia ludzi, którzy go kreowali. Tak pojmowana lingwistyczna analiza nowożytnych rękopisów niemieckich, nie mogła pomijać szerokich kontekstów społecznych, politycznych, gospodarczych czy religijnych badanego czasookresu. Dalszy kierunek prac badawczych został zdeterminowany właśnie przez socjo- i pragmalingwistyczne spojrzenie na język. W 2001 r. wydała ona w Muzeum Ziemi Lubuskiej książkę *Uprawa winorośli i produkcja wina w zapisie Kroniki Zielonej Góry 1623-1795. Zapiski o winiarstwie*, a w roku 2004 ukazało się dwujęzyczne, pol-

sko-niemieckie opracowanie anonimowej Kroniki Zielonej Góry z lat 1623-1795.

Sytuacja polityczna w zjednoczonej Europie spowodowała, że w kolejnych latach Jarochna Dąbrowska-Burkhardt zajęła się w swojej pracy badawczej analizą językową debaty politycznej w relacjach polsko-niemieckich. Obserwacje te dały asumpt do przyjrzenia się przez pryzmat politolingwistyczny dyskursom narodowym i zaowocowały rozprawą habilitacyjną będącą kontrastywną lingwistyczną analizą prasy polskiej i niemieckiej, na temat ogólnoeuropejskich projektów konstytucyjnych w dyskursie transnarodowym. Za głównym lingwistycznym celem pracy ukryta była również jej osobista nadzieja, że przeprowadzone analizy językowe uwrażliwią uczestników dyskursu dotyczącego przyszłości Europy na język, którym się posługują i wprowadzą więcej delikatności w prowadzonej przez nich transnarodowej debacie publicznej.

W czasie kolokwium habilitacyjnego Rada Wydziału Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu wybrała jeden z trzech zaproponowanych przez Habilitantkę tematów, którym było zagadnienie nawiązujące do historii naszego miasta: *Kochanek czarownicy. Semantyczna analiza XVII-wiecznych protokołów z przestupkań osób posądzanych o czary w mieście Grünberg [Zielona Góra]*. Dzięki uprzejmości Dyrekcji Muzeum Ziemi Lubuskiej, które udostępniło przechowywane w swych zbiorach manuskrypt, możliwym okazało się przeprowadzenie analizy lingwistycznej, która spotkała się z uznaniem słuchaczy. Wykład zostanie opublikowany w najbliższym, 14. numerze *Scripta Neophilologica Posnaniensia*.

Aktualnie dr hab. Jarochna Dąbrowska-Burkhardt jest zatrudniona w Instytucie Filologii Germańskiej w Zakładzie Gramatyki i Historii Języka Niemieckiego i współpracuje w projekcie leksykograficznym zainicjowanym przez niemieckich lingwistów S. J. Schierholza i H. E. Wieganda w renomowanym, międzynarodowym wydawnictwie De Gruyter Mouton. Celem projektu jest stworzenie serii tematycznie uporządkowanych fachowych słowników należących do serii WSK „Wörterbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft“ [Słowników terminologicznych z językoznawstwa i teorii komunikacji]. Na dziś zaplanowano 25 tomów fachowych słowników lingwistycznych, a Jarochna Dąbrowska-Burkhardt jest współredaktorem 10. tomu pod tytułem *Semantyka i Pragmatyka*.

Jarochna Dąbrowska-Burkhardt jest członkiem Stowarzyszenia Germanistów Polskich (SGP) oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Germanistów (IVG).

W życiu prywatnym jest szczęśliwą mężatką i mamą dwóch córek – Ewy i Ani, a jej wielką pasją są podróże, szczególnie do ulubionych Syrakuz, języki obce i ich związki z psychologią kultury i „mentalnością” wspólnot językowych. W wolnych chwilach bardzo lubi grać na pianinie, sprawia jej to ogromną przyjemność, zwłaszcza gdy w domowych koncertach towarzyszą jej córki.

Paweł Zimniak

DR HAB. BARBARA TOROŃ-FÓRMANEK

Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu

FOT. Z ARCHIWUM B.T.-F.

Na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej pt. *Przestępczość skazanych kobiet i mężczyzn w perspektywie biograficznej* (Kraków Oficyna Wydawnicza Impuls, 2013 r.) dr Barbara Toroń-Fórmanek uzyskała pozytywny wynik egzaminu habilitacyjnego, który odbył się 13 listopada 2014 r. w Dolnośląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu.

Dr hab. Barbara Toroń-Fórmanek jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym, adiunktem Uniwersytetu Zielonogórskiego na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, w Katedrze Seksuologii, Poradnictwa i Resocjalizacji wraz z Pracownią Psychologii. Studia w zakresie pedagogiki ukończyła na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu uzyskując tytuł magistra pedagogiki. Po ukończeniu studiów w tejże uczelni uzyskała także stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Podstawą nadania stopnia była rozprawa doktorska przygotowana pod naukowym kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Modrzewskiego pt. *Sytuacja społeczna dzieci z parcjalnymi zaburzeniami rozwoju*.

Dr hab. Barbara Toroń-Fórmanek ukończyła również kwalifikacje zawodowe takie jak: terapeuta pedagogiczny, kurs Ochrony Praw Dziecka, kurs języka migowego,